

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Raportul privind conturile anuale ale întreprinderii comune Clean Sky pentru
exercițiul financiar 2017

însoțit de răspunsurile întreprinderii comune

CUPRINS

	Puncte
Răspunsurile întreprinderii comune	
Introducere	1-11
Crearea întreprinderii comune Clean Sky	1-2
Guvernanța	3-5
Obiective	6
Resurse	7-10
Evaluările Comisiei	11
Opinie	12-24
Opinia privind fiabilitatea conturilor	13
Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor	14
Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor	15
Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor însărcinate cu guvernanța	16-18
Responsabilitatea auditorului cu privire la auditul conturilor și al operațiunilor subiacente	19-24
Gestiunea bugetară și financiară	25-35
Execuția bugetului pentru exercițiul 2017	25-26
Execuția multianuală a bugetului în cadrul programului PC7	27-30
Execuția multianuală a bugetului în cadrul programului Orizont 2020	31-35
Controalele interne	36-38
Cadrul de control intern	36-38
Alte aspecte	39
Mobilizarea contribuțiilor din partea celorlalți membri și riscul de dublă finanțare	39
Informații privind evaluările Comisiei	40-41

Anexă – Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Răspunsurile întreprinderii comune

INTRODUCERE

Crearea întreprinderii comune Clean Sky

1. Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune în sectorul aeronauticii (denumită în continuare „întreprinderea comună Clean Sky”), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în decembrie 2007, în contextul celui de Al șaptelea program-cadru de cercetare (PC7), pentru o perioadă de 10 ani și funcționează în mod autonom de la 16 noiembrie 2009¹. La 6 mai 2014, Consiliul a prelungit durata de existență a întreprinderii comune până la data de 31 decembrie 2024².
2. Întreprinderea comună Clean Sky este un parteneriat public-privat pentru cercetare și inovare în domeniul aeronauticii. În temeiul noului regulament, membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisie, și membrii privați, constituiți din responsabilii și asociații care se ocupă de demonstratorii tehnologici integrați (DTI), de platformele inovatoare de demonstrație în domeniul aviației (IADP) și de activitățile transversale (AT). În plus, întreprinderea comună cooperează cu partenerii de bază din sectorul industrial selectați prin intermediul unor cereri de propuneri deschise și competitive³. Partenerii dețin statutul de membri privați în temeiul regulamentului de înființare a întreprinderii comune Clean Sky 2.

¹ Regulamentul (CE) nr. 71/2008 al Consiliului din 20 decembrie 2007 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky (JO L 30, 4.2.2008, p. 1).

² Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 77).

³ În 2008, 16 responsabili și 66 de asociații s-au înscris pentru a participa la prima fază a întreprinderii comune Clean Sky (programul Clean Sky 1). În conformitate cu articolul 4 alineatul (6) din statutul anexat la Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului, asociații din cadrul programului Clean Sky 1 își păstrează statutul până la finalizarea activităților lor de cercetare, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2017. În 2017, după finalizarea celei de a patra cereri de parteneri de bază lansate în 2016, întreprinderea comună a încheiat procedura de selecție și de aderare a membrilor, înregistrând în total peste 230 de entități juridice implicate în programul Clean Sky 2. În această cifră sunt incluși 16 responsabili, alături de entitățile lor afiliate și de terții cu care au legături, precum și partenerii de bază selectați, alături de entitățile lor afiliate și de terții cu care au legături.

Governanța

3. Structura de guvernare a întreprinderii comune Clean Sky include Consiliul de conducere, directorul executiv, Grupul de reprezentanți ai statelor, Comitetul științific și comitetele de coordonare.
4. Consiliul de conducere este compus dintr-un reprezentant al Comisiei în numele Uniunii Europene, un reprezentat din partea fiecărui responsabil din sectorul industrial, un reprezentant al asociațiilor pentru fiecare DTI și câte un reprezentant al partenerilor de bază pentru fiecare DTI și pentru fiecare IADP. Consiliul de conducere este organul decizional principal și este responsabil de operațiunile întreprinderii comune și de supravegherea activităților acesteia. Directorul executiv este responsabil de gestionarea curentă a întreprinderii comune.
5. Grupul de reprezentanți ai statelor este o rețea de reprezentanți naționali din statele membre ale UE și din alte țări și are rolul de a consilia și de a formula avize cu privire la orientarea strategică și la operațiunile întreprinderii comune. Comitetul științific este format din oameni de știință și ingineri și acordă consultanță cu privire la aspecte socioeconomice, de mediu sau legate de tehnologie.

Obiective

6. Principalele obiective ale întreprinderii comune Clean Sky sunt de a îmbunătăți semnificativ impactul de mediu al tehnologiilor aeronautice și de a crește competitivitatea aviației europene.

Resurse

7. Contribuția maximă din partea UE la prima fază a costurilor administrative și a activităților de cercetare (programul Clean Sky 1) ale întreprinderii comune Clean Sky este de 800 de milioane de euro din bugetul PC7⁴. Din această sumă, maximum 400 de milioane de euro se alocă responsabililor DTI și maximum 200 de milioane de euro se alocă

⁴ Articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 71/2008.

asociațiilor. Responsabilii și asociații DTI trebuie să contribuie cu resurse cel puțin egale ca valoare cu contribuția UE, excluzându-se resursele alocate prin cereri de parteneri de bază. Restul de cel puțin 200 de milioane de euro trebuie să fie alocați partenerilor selectați prin intermediul cererilor competitive de propuneri⁵.

8. Contribuția maximă care poate fi acordată de UE întreprinderii comune pentru a doua fază a activităților (programul Clean Sky 2) este de 1 755 de milioane de euro, urmând a fi finanțată din bugetul programului Orizont 2020⁶. Membrii privați ai întreprinderii comune ar trebui să contribuie cu resurse în valoare de cel puțin 2 193,75 milioane de euro pe parcursul duratei de viață a întreprinderii comune⁷. Din această sumă, membrii privați trebuie să suporte costuri de cel puțin 965,25 milioane de euro în cadrul desfășurării de activități suplimentare din afara planului de lucru al întreprinderii comune Clean Sky⁸.

9. Costurile administrative aferente celei de a doua faze a întreprinderii comune Clean Sky (programul Clean Sky 2) sunt limitate la 78 de milioane de euro, sumă care trebuie acoperită din contribuții financiare împărțite anual în mod egal între UE și membrii privați⁹.

10. În 2017, bugetul definitiv al întreprinderii comune Clean Sky 2 a fost de 243,5 milioane de euro (în 2016, acesta a fost de 287,8 milioane de euro). La 31 decembrie 2017,

⁵ Articolul 13 alineatul (1) din statutul întreprinderii comune Clean Sky [anexa I la Regulamentul (UE) nr. 71/2008].

⁶ Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014.

⁷ Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014.

⁸ Conform articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014, activitățile suplimentare sunt activități din afara planului de lucru al întreprinderii comune, dar care contribuie la îndeplinirea obiectivelor inițiativei tehnologice comune Clean Sky. În conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din același regulament, costurile suportate în cadrul activităților suplimentare trebuie să fie certificate de un auditor extern independent și nu sunt auditate de întreprinderea comună, de Curtea de Conturi Europeană sau de către orice alt organism al UE.

⁹ Articolul 15 alineatul (2) din statutul întreprinderii comune Clean Sky [anexa I la Regulamentul (UE) nr. 558/2014].

întreprinderea comună avea un efectiv de 41 de angajați (în 2016, numărul acestora se ridică la 41)¹⁰.

Evaluările Comisiei

11. În iunie 2017, Comisia a finalizat evaluarea finală a activităților legate de PC7 ale întreprinderii comune și evaluarea intermediară a activităților acesteia legate de Orizont 2020, evaluări care au fost urmate de câte un plan de acțiune elaborat de întreprinderea comună pentru a da curs recomandărilor formulate în cadrul acestor evaluări. Cu această ocazie, Curtea include în prezentul raport o secțiune referitoare la planurile de acțiune întocmite de întreprinderea comună ca răspuns la evaluări. Această secțiune are doar un scop informativ și nu face parte din opinia de audit sau din observațiile Curții.

OPINIE

12. Curtea a auditat următoarele:

- (a) conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare¹¹ și rapoartele privind execuția bugetară¹² pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017, și
- (b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Opinia privind fiabilitatea conturilor

13. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2017 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2017, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările

¹⁰ Mai multe informații cu privire la întreprinderea comună și la activitățile sale sunt disponibile pe site-ul acesteia: <http://www.cleansky.eu>.

¹¹ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

¹² Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

În structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

14. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2017 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

15. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2017 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor însărcinate cu guvernarea

16. În conformitate cu articolele 310-325 TFUE și cu regulamentul financiar al întreprinderii comune, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea conturilor pe baza standardelor de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor. Această responsabilitate include conceperea, implementarea și menținerea controalelor interne necesare pentru întocmirea și pentru prezentarea unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori. Conducerea are, în egală măsură, responsabilitatea de a se asigura că activitățile, operațiunile financiare și informațiile reflectate în situațiile financiare sunt conforme cu dispozițiile care le reglementează. Responsabilitatea finală pentru legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor aparține conducerii întreprinderii comune.

17. În procesul de întocmire a conturilor, conducerea este responsabilă de evaluarea capacității întreprinderii comune de a-și continua activitatea, prezentând, după caz, aspectele relevante pentru continuitatea activității și utilizând principiul contabil al continuității activității.

18. Persoanele însărcinate cu guvernarea sunt responsabile de supravegherea procesului de raportare financiară al întreprinderii comune.

Responsabilitatea auditorului cu privire la auditul conturilor și al operațiunilor subiacente

19. Obiectivul Curții este, pe de o parte, de a obține o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor întreprinderii comune și la

conformitatea operațiunilor subiacente conturilor cu legile și reglementările și, pe de altă parte, de a furniza Parlamentului European și Consiliului sau, după caz, altor autorități responsabile de descărcarea de gestiune, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora, pe baza auditului său. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel de asigurare ridicat, dar nu este o garanție a faptului că auditul va detecta întotdeauna eventualele denaturări sau neconformități semnificative existente. Acestea pot apărea ca rezultat fie al unei fraude, fie al unei erori și sunt considerate a fi semnificative dacă se estimează, în mod rezonabil, că ele ar putea, în mod individual sau agregat, influența deciziile economice pe care utilizatorii conturilor le pot lua pe baza acestora.

20. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care include evaluarea riscurilor ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne relevante pentru întocmirea și prezentarea fidelă a conturilor și pentru legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, scopul fiind însă acela de a defini proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele date, și nu de a exprima o opinie cu privire la eficacitatea controalelor interne respective. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile utilizate și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile elaborate de conducere, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

21. În ceea ce privește veniturile, Curtea verifică subvenția primită de la Comisie și evaluează procedurile instituite de întreprinderea comună pentru colectarea taxelor și a altor venituri.

22. În ceea ce privește cheltuielile, Curtea examinează operațiunile de plăți la momentul la care cheltuielile au fost suportate, înregistrate și acceptate. Examinarea acoperă toate categoriile de plăți (inclusiv plățile efectuate în vederea achiziționării de active), cu excepția plăților în avans, la momentul la care sunt efectuate.

23. La întocmirea prezentului raport și a opiniei, Curtea a luat în considerare activitatea de audit desfășurată de auditorul extern independent cu privire la conturile întreprinderii comune, în conformitate cu prevederile articolului 208 alineatul (4) din Regulamentul financiar al UE¹³.

24. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opiniile exprimate de Curte.

GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ

Execuția bugetului pentru exercițiul 2017

25. Bugetul definitiv pe 2017 disponibil pentru implementarea programelor Clean Sky 1 și Clean Sky 2 includea credite de angajament în valoare de 313,4 milioane de euro și credite de plată în valoare de 243,5 milioane de euro.

26. Ratele de execuție pentru creditele de angajament și pentru creditele de plată au fost ridicate, și anume de 99,6 %, și, respectiv, de 98,5 %.

Execuția multianuală a bugetului în cadrul programului PC7

27. Din suma de 800 de milioane de euro alocată întreprinderii comune Clean Sky din fondurile PC7 pentru implementarea programului Clean Sky 1, contribuția în numerar a UE se ridică în total, până la sfârșitul anului 2017, la 800 de milioane de euro.

28. Membrii privați s-au angajat să contribuie cu cel puțin 600 de milioane de euro la activitățile întreprinderii comune Clean Sky 1. Programul Clean Sky 1 a fost închis în 2017 și, până la sfârșitul exercițiului respectiv, Consiliul de conducere validase contribuții în natură din partea membrilor privați în valoare de 594,1 milioane de euro. În plus, membrii privați au furnizat contribuții în numerar în valoare de 14,9 milioane de euro pentru costurile administrative ale întreprinderii comune.

¹³ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

29. În consecință, la sfârșitul exercițiului 2017, contribuțiile totale din partea membrilor privați la programul Clean Sky 1 se ridicau la 609 milioane de euro; cu titlu de comparație, contribuția în numerar cumulată din partea UE se ridica la 800 de milioane de euro.

30. Din bugetul operațional și administrativ total de 817,2 milioane de euro alocat pentru activitățile Clean Sky 1¹⁴, întreprinderea comună Clean Sky 1 realizase, până la sfârșitul exercițiului 2017, angajamente în valoare de 815,2 milioane de euro și plăți în cuantum de 815,1 milioane de euro (99,7 % din bugetul disponibil).

Execuția multianuală a bugetului în cadrul programului Orizont 2020

31. Din suma maximă de 1 755 de milioane de euro alocată întreprinderii comune Clean Sky din fondurile programului Orizont 2020 pentru implementarea programului Clean Sky 2, contribuția în numerar a UE se ridică în total, până la sfârșitul anului 2017, la 484,8 milioane de euro.

32. Membrii privați nu au obligația de a participa cu o sumă minimă sub formă de contribuții în natură și în numerar la activitățile întreprinderii comune Clean Sky 2. La sfârșitul exercițiului 2017, acești membri raportaseră contribuții în natură în valoare de 265,6 milioane de euro, din care Consiliul de conducere validase 54 de milioane de euro. În plus, membrii privați au furnizat contribuții în numerar în valoare de 9,5 milioane de euro pentru costurile administrative ale întreprinderii comune.

33. Din suma de 965,25 milioane de euro reprezentând cuantumul minim al contribuțiilor din partea membrilor privați care trebuia să fie vărsat pentru activitățile suplimentare din afara planului de lucru al întreprinderii comune, membrii privați raportaseră deja, până la sfârșitul exercițiului 2017, suma de 594 de milioane de euro. Din această sumă, 423 de milioane de euro fuseseră certificați. Întrucât mandatul Curții nu include și auditul contribuțiilor în natură ale membrilor la activitățile suplimentare, ea nu poate emite o opinie

¹⁴ Totalul de 817,2 milioane de euro este compus din 800 de milioane de euro reprezentând contribuția în numerar din partea UE, finanțată din programul PC7, din 14,9 milioane de euro reprezentând contribuțiile în numerar din partea membrilor privați pentru acoperirea costurilor administrative și din 2,3 milioane de euro reprezentând dobânzi primite pentru prefinanțarea din fondurile aferente PC7.

privind natura, calitatea și cantitatea acestor contribuții (a se vedea, de asemenea, punctul 39).

34. În consecință, la sfârșitul exercițiului 2017, contribuțiile totale din partea membrilor din sectorul industrial se ridicau la 477 de milioane de euro (din care 89 % erau contribuții la activitățile suplimentare); cu titlu de comparație, contribuția în numerar cumulată din partea UE se ridica la 484,8 milioane de euro.

35. Din bugetul operațional și administrativ maxim al întreprinderii comune Clean Sky 2 în cuantum de 1 794 de milioane de euro¹⁵, aceasta realizase, până la sfârșitul exercițiului 2017, angajamente în valoare de 1 009,6 milioane de euro și plăți în cuantum de 493 de milioane de euro.

CONTROALELE INTERNE

Cadrul de control intern

36. Întreprinderea comună a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. În ceea ce privește plățile intermediare și finale din cadrul PC7, întreprinderea comună este cea care efectuează audituri *ex post* la nivelul beneficiarilor. În schimb, în cazul declarațiilor de costuri aferente proiectelor finanțate în cadrul programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit al Comisiei este cel responsabil de efectuarea auditurilor *ex post*. Ratele de eroare reziduală rezultate în urma auditurilor *ex post* și prezentate de întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2017 au fost de 1,40 % pentru proiectele din cadrul PC7 și de 1,6 % pentru proiectele aferente programului Orizont 2020¹⁶.

37. Pe baza unei evaluări a sistemului de control intern al întreprinderii comune și a testelor de fond efectuate pe operațiuni de venituri, de plăți, de granturi și de achiziții, precum și pe

¹⁵ Totalul este format din 1 755 de milioane de euro reprezentând contribuția în numerar din partea UE finanțată prin programul Orizont 2020 și din 39 de milioane de euro reprezentând contribuția în numerar a membrilor privați la costurile administrative.

¹⁶ Raportul anual de activitate pe 2017 al întreprinderii comune Clean Sky, p. 103-104.

baza examinării unui eșantion de audituri *ex post* finalizate, incluzând recuperări rezultate în urma erorilor detectate, rezultatele auditului au furnizat Curții o asigurare rezonabilă că rata de eroare reziduală globală aferentă întreprinderii comune se situează sub pragul de semnificație.

38. Până la sfârșitul anului 2017, instrumentele comune utilizate de Comisie pentru gestionarea și monitorizarea granturilor din cadrul programului Orizont 2020 nu își finalizaseră dezvoltările specifice care erau necesare pentru prelucrarea contribuțiilor în natură aduse întreprinderii comune.

ALTE ASPECTE

Mobilizarea contribuțiilor din partea celorlalți membri și riscul de dublă finanțare

39. Unul dintre principalele obiective ale întreprinderii comune este de a mobiliza contribuții din partea membrilor din sectorul de activitate al acesteia¹⁷. Coeficientul minim al efectului de levier, atât pentru activitățile operaționale, cât și pentru activitățile suplimentare, este de 1,25¹⁸. Cu toate acestea, regulamentul de înființare al întreprinderii comune Clean Sky 2 nu obligă membrii din sectorul industrial să participe cu o sumă minimă sub formă de contribuții în natură la activitățile operaționale ale întreprinderii comune¹⁹. Din această cauză, nu poate fi determinat un coeficient minim al efectului de levier pentru contribuțiile în natură la activitățile operaționale. Întrucât mandatul Curții nu include și

¹⁷ Considerentul 4 al Regulamentului (UE) nr. 558/2014 stipulează că acest parteneriat ar trebui să se bazeze pe o contribuție echilibrată din partea tuturor partenerilor.

¹⁸ Raportul dintre totalul contribuțiilor minime din partea membrilor din sectorul industrial și din cel de cercetare la activitățile operaționale și la cele suplimentare ale întreprinderii comune (2 193,75 milioane de euro) și contribuția maximă în numerar din partea UE rezervată membrilor din sectorul industrial și din cel de cercetare (1 755 de milioane de euro).

¹⁹ Articolul 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014 precizează faptul că membrii privați trebui să aducă contribuții totale de cel puțin 2 193,75 milioane de euro pe durata de viață a întreprinderii comune, din care cel puțin 965,25 milioane de euro ar trebui să conștie în costurile suportate de aceștia în legătură cu punerea în aplicare a activităților suplimentare din afara planului de lucru al întreprinderii comune.

auditul contribuțiilor în natură la activitățile suplimentare, ea nu poate emite o opinie privind natura, calitatea sau realitatea acestor contribuții²⁰.

INFORMATII PRIVIND EVALUĂRILE COMISIEI

40. Evaluarea finală realizată de Comisie cu privire la întreprinderea comună Clean Sky care activează în cadrul PC7 a acoperit perioada cuprinsă între 2008 și 2016²¹, în timp ce evaluarea intermediară a întreprinderii comune Clean Sky 2, care activează în cadrul programului Orizont 2020, a acoperit perioada cuprinsă între 2014 și 2016²². Evaluările au fost desfășurate cu ajutorul unor experți independenți, așa cum se prevede în regulamentele Consiliului privind întreprinderea comună Clean Sky²³, și au acoperit performanța acesteia în ceea ce privește relevanța, eficiența, eficacitatea, coerența și valoarea adăugată europeană, cu un accent suplimentar pe deschidere, transparență și calitatea activităților de cercetare.

²⁰ În conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014, costurile aferente activităților suplimentare sunt certificate de un auditor extern independent desemnat de întreprinderea comună. Costurile aferente acestor activități nu sunt însă auditate de întreprinderea comună și nici de vreun organism al Uniunii.

²¹ *Final evaluation of the Clean Sky Joint Undertaking (2008-2016) operating under FP7* [Evaluare finală a întreprinderii comune Clean Sky (2008-2016) care activează în cadrul PC7]
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/cs.pdf>.

²² *Interim evaluation of the Clean Sky 2 Joint Undertaking (2014-2016) operating under Horizon 2020* [Evaluarea intermediară a întreprinderii comune Clean Sky 2 (2014-2016) care activează în cadrul programului Orizont 2020]
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/cs2.pdf>.

²³ Evaluări obligatorii realizate de Comisie în aplicarea dispozițiilor articolului 11 din Regulamentul (UE) nr. 71/2008 al Consiliului privind întreprinderea comună Clean Sky și în aplicarea dispozițiilor articolului 11 din Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky 2.

Rezultatele acestor evaluări au fost luate în considerare în raportul trimis de Comisie Parlamentului European și Consiliului în octombrie 2017²⁴.

41. Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori²⁵, întreprinderea comună a elaborat un plan de acțiune care a fost aprobat de Consiliul său de conducere în luna aprilie 2018. Acest plan cuprinde o gamă largă de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare de întreprinderea comună²⁶. Un anumit număr de activități au fost deja inițiate²⁷, în timp ce

²⁴ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei: *Interim Evaluation of the Joint Undertakings operating under Horizon 2020* (Evaluarea intermediară a întreprinderilor comune care activează în cadrul programului Orizont 2020) [SWD(2017) 339 final].

²⁵ Recomandările formulate de evaluatori se referă la următoarele chestiuni: caracterul adecvat și optimizarea cadrului UE pentru parteneriatele public-privat în domeniul aeronauticii, inclusiv a acordului de delegare încheiat cu Comisia; lansarea unor subiecte mai puțin prescriptive în cadrul viitoarelor cereri de propuneri; necesitatea de a stimula subcontractarea pentru a crește participarea IMM-urilor; necesitatea de a spori transparența și necesitatea unei mai bune informări cu privire la programul Clean Sky; necesitatea de a spori implicarea tehnologiilor de cercetare alternative în cadrul activităților întreprinderii comune Clean Sky; îmbunătățirea sinergiilor cu programele naționale de cercetare și promovarea impactului economic și a participării mediului academic. Pe lângă aceste recomandări, Serviciul de Audit Intern al Comisiei a efectuat, în 2017, un audit privind cadrul de performanță al întreprinderii comune Clean Sky 2 și i-a recomandat acesteia să își finalizeze acest cadru prin definirea unor criterii și a unor indicatori aferenți și prin cuantificarea unor ținte în materie de competitivitate/obiective industriale ale întreprinderii comune, precum și să elaboreze o metodologie adecvată pentru măsurarea progreselor realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor stabilite.

²⁶ Printre acțiunile specifice prevăzute a fi implementate în 2018 pentru a se da curs recomandărilor evaluatorilor se numără: o mai bună coordonare cu programele de cercetare naționale prin îmbunătățirea eficacității Grupului de reprezentanți ai statelor; creșterea vizibilității viziunii strategice a întreprinderii comune prin elaborarea unui plan vizând organizarea unor ateliere transversale cu alte sectoare cu privire la diverse tehnologii; o serie de acțiuni vizând să dea curs recomandării de a se lansa subiecte mai puțin prescriptive în cadrul activităților întreprinderii comune Clean Sky 2; promovarea impactului economic al activităților prin realizarea unei analize a rezultatelor proiectelor și a modalităților prevăzute pentru exploatarea acestor rezultate; relansarea Grupului pentru Academia Clean Sky în scopul creșterii participării mediului academic.

²⁷ Printre activitățile deja inițiate se numără: înlocuirea schemei pentru membrii asociați din cadrul întreprinderii Clean Sky 1 cu schema pentru partenerii de bază în cadrul întreprinderii comune Clean Sky 2, în scopul creșterii nivelului de participare; reînnoirea membrilor Comitetului științific, prin aducerea de competențe noi în materie de tehnologii emergente, reînnoire aprobată de Consiliul de conducere în decembrie 2017; o analiză menită să identifice domeniile în care ar putea fi pus în aplicare mecanismul de subcontractare pentru a spori participarea IMM-urilor și eficiența, respectând, totodată, cadrul juridic și principiile deschiderii și transparenței; o analiză preliminară în ceea ce privește măsurile de simplificare și de derogare în

restul acțiunilor sunt prevăzute să fie puse în aplicare în 2018 sau în următoarea perioadă de programare²⁸.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Neven MATES, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 2 octombrie 2018.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

legătură cu acordul de delegare încheiat cu Comisia și cu normele de participare în vederea următoarei perioade de programare; o primă analiză, realizată în decembrie 2017 de Grupul de reprezentanți ai statelor, cu privire la finanțarea din partea viitorului cadru de cercetare pentru activități în domeniul aeronautic; reuniuni periodice cu alte întreprinderi comune relevante (SESAR, Shift2Rail, FCH2 și ECSEL); un raport privind toate realizările tehnologice ale programului Clean Sky 1 (rezultatele primului parteneriat european de cercetare în domeniul aeronauticii, perioada 2008-2017).

²⁸ Acțiunile care urmează a fi analizate în vederea unei eventuale puneri în aplicare în următoarea perioadă de programare privesc, în principal, cadrul juridic și cadrul de funcționare al întreprinderii comune, inclusiv măsurile de simplificare, și sfera activităților de cercetare care urmează să fie gestionate de către întreprinderea comună.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/nedemarată încă/nu se aplică)
	<i>Gestionarea granturilor din cadrul programului Orizont 2020</i>	
2016	Până la sfârșitul anului 2016 – al treilea an de punere în aplicare a programului Orizont 2020 –, întreprinderea comună realizase doar parțial integrarea sistemelor sale de control cu instrumentele comune ale Comisiei de gestionare și monitorizare a granturilor din cadrul programului Orizont 2020.	Finalizată
	<i>Monitorizarea și validarea și închiderea prefinanțării</i>	
2016	La sfârșitul exercițiului 2016, întreprinderea comună nu validase și nu închisese încă niciuna dintre plățile de prefinanțare (în valoare de 176 de milioane de euro) efectuate către membrii săi din sectorul industrial pentru proiecte finanțate prin acorduri de grant în cadrul programului Orizont 2020. Un exercițiu periodic de validare și închidere a plăților de prefinanțare în raport cu declarațiile de cheltuieli prezentate de membri ar reduce expunerea întreprinderii comune la riscuri financiare.	Finalizată

Clean Sky 2 Joint Undertaking

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE

Întreprinderea comună a luat notă de raportul Curții.